

Ivana Palečková: Na rozhraní dizajnu a fotografie

30.4.2026 - Barbora Krejčová | Slovenské centrum dizajnu

Ivana Palečková je grafická dizajnérka, ktorá sa vo svojej praxi prirodzene pohybuje medzi dizajnom a fotografiou. Cez fotografické médium sa dlhodobo zaujíma o tému verejného priestoru a spôsob, akým s ním ľudia interagujú. Venuje sa tvorbe fotografických autorských kníh, vo svojej najnovšej Vladimír Dedeček: Život architektúry (Čierne diery, 2025) publikovala viac ako 390 autorských fotografií, ktoré vyhotovila na analógový fotoaparát. Jej dizajnérske portfólio zahŕňa rozmanité projekty - publikácie, početné vizuálne identity a obalové dizajny, ilustrácie, ale aj písmo, návrh fasádneho reliéfu či obálku raperského albumu. Víťazka Národnej ceny za dizajn v roku 2020 hovorí, že si často vyberá projekty, ktoré ju vedú mimo komfortnej zóny.

Tvoja autorská kniha Vladimír Dedeček: Život architektúry by sa dala označiť za Gesamtkunstwerk - spája sa v nej knižný dizajn s architektúrou a umením fotografie. Prostredníctvom takmer štyroch stoviek fotografií rozprávaš príbehy desiatich budov. Ako vznikol nápad vytvoriť takúto knihu?

Myšlienka knihy sa vyvinula postupne. Začalo sa to jednou samostatnou grafikou Dedečkovej budovy, ktorú som urobila pre Čierne diery. Neskôr od nich prišla ponuka spracovať ďalšiu grafiku a následne ma oslovili na vytvorenie celej série venovanej Dedečkovým stavbám. Pôvodný plán na publikáciu bol skromnejší - uvažovali sme o kombinácii týchto risografík s analógovými fotografiami. Keď som však budovy začala fotografovať, vzniklo oveľa viac a oveľa podrobnejších fotografií, ako bol pôvodný plán. To, prirodzene, ovplyvnilo objem knihy a v nejakom momente už kombinácia risografík a fotografií prestala dávať zmysel. Prípravu tejto publikácie museli sprevádzať rôzne - odborne aj kapacitne náročné procesy: cestovanie, fotografovanie, postprodukcia až po finálnu tvorbu dizajnu publikácie.

Čo všetko si pri tvorbe publikácie mala na starosti?

Mojou hlavnou činnosťou bolo fotografovanie vybraných objektov. Okrem toho som však zastávala aj produkčnú zložku - sama som cestovala, dávala si vyvolávať filmy a vybavovala si vstupy do budov. Tento spôsob práce mi však bol blízky aj z iných autorských projektov. Množstvo času zabrala samotná práca s fotografickým materiálom - výber, retuš fotografií, príprava do tlače. Kľúčovou osobou v tomto procese bola Dominika Jackuliaková, fotografka a pedagogička, s ktorou som spolupracovala už aj na svojich predchádzajúcich knihách. Bola moja kurátorská partnerka a v istom zmysle aj odborná garantka, keďže hlavným ťažiskom jej práce je práve autorská fotografia. Veľmi som ocenila, že som mala v procese tvorby druhý pohľad, konzultovala som s ňou aj návrh layoutu.

Ako si pristúpila k dizajnu knihy?

Vedome som ho koncipovala striedmo. Kniha je vizuálne bohatá a nechcela som, aby dizajn s obsahom súperil. Motív obálky vychádza z mozaiky, typického prvku Dedečkových stavieb. Urbánna legenda hovorí, že jednu z mozaík financoval aj z vlastného honoráru, keď mu ju nechceli preplatiť. Vizuálne odkazujem na mozaiku v čiastočne rozpadnutom stave, keďže aj v knihe je výrazne prítomná téma starnutia, údržby architektúry a potreby starostlivosti.

Fotografie si sa rozhodla zachytávať na analógový fotoaparát. Čo ti do tvorivého procesu prinieslo toto rozhodnutie?

Pracovať s analógovým fotoaparátom bolo pre mňa prirodzené – na film fotografujem dlhodobo, v podstate od začiatku štúdia, a tento spôsob práce mi vyhovuje aj napriek tomu, že je časovo aj technicky náročnejší. Pri tomto projekte som sa viackrát sama seba pýtala, či to bolo dobré rozhodnutie. Pravdepodobne nebolo racionálne, ale pevne verím, že sa pozitívne odrazilo na výsledku. Analóg ma núti spomaliť, pracovať viac intuitívne, sústrediť sa a prijať určitú mieru nekontroly. Pozornosť som chcela upriamiť na architektúru, preto som sa rozhodla fotiť bez prítomnosti ľudí. Ako dizajnerku ma veľmi zaujímajú rôzne vizuálne detaily, materiály, štruktúry a zároveň stopy používania, nánosy času a zmien, ktoré sa v týchto budovách prirodzene objavujú. Fotografie som vnímala aj ako formu exkurzie. Mnohé z týchto budov sú zvnútra ťažko prístupné a chcela som divákovi umožniť prechádzať nimi aspoň obrazovo.

Celý článok nájdete v časopise [Designum 1/2026](#) na s. 4. Viac informácií [o predaji časopisu Designum](#).

<https://scd.sk/clanky/ivana-paleckova-na-rozhrani-dizajnu-a-fotografie>